

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2024-10-24
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0888

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Ida Stjärnström
ida.stjarnstrom@regionstockholm.se

Rapport om den allmänna trafikplikten för kollektivtrafiken i Stockholms län 2023

Region Stockholm
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm

Leveransadress:
Lindhagensgatan 100
Godsmottagningen
112 51 Stockholm

Telefon: 08-123 316 00
Fax: 08-123 316 06
registrator.tf@regionstockholm.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.regionstockholm.se

Besök oss: Lindhagensgatan 100. Kommunikationer: Stadshagen/Thorildsplan

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Allmän trafikplikt	4
2.1	<i>Fattade beslut om allmän trafikplikt</i>	<i>4</i>
2.2	<i>Kollektivtrafikföretag och ersättningar</i>	<i>6</i>
3	Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering	7
3.1	<i>Effektivitet</i>	<i>7</i>
3.2	<i>Kvalitet</i>	<i>8</i>
3.3	<i>Finansiering</i>	<i>9</i>
	Källor	10

Bilaga – Förteckning över beslut om allmän trafikplikt

1 Inledning

Region Stockholm är enligt *2 kap. 2 § Kollektivtrafiklagen* regional kollektivtrafikmyndighet i Stockholms län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken i länet. Trafiknämnden fullgör Region Stockholms uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet.

I uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet ingår det att, med utgångspunkt från det regionala trafikförsörjningsprogrammet, fatta beslut om allmän trafikplikt för sådan regional kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för och teckna avtal om.

Enligt EU:s kollektivtrafikförordning ska regionala kollektivtrafikmyndigheter en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde.

Artikel 7 ur EU:s kollektivtrafikförordning 1370/2007

”Varje behörig myndighet ska en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde, och de utvalda kollektivtrafikföretagen samt om ersättningar och ensamrätt som dessa kollektivtrafikföretag beviljats som kompensation.

Rapporten ska skilja mellan busstrafik och spårtrafik, den ska möjliggöra kontroll och utvärdering av kollektivtrafiknätets effektivitet, kvalitet och finansiering samt, i förekommande fall, ge information om eventuellt beviljade ensamrätters art och omfattning.”

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför regelbundna uppföljningar av hur olika regioner administrerar och planerar kollektivtrafiken. Från och med den 1 januari 2017 har Transportstyrelsens tillsynsmandat utökats till att även omfatta efterlevnaden av artikel 7.1 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Rapporten följer Sveriges Kommuner och Regioners *Vägledning för regionala kollektivtrafikmyndigheter - Begrepp och metoder för den årliga rapporten*.

2 Allmän trafikplikt

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet utgör grund för vilken trafik som ska ingå i den allmänna trafikplikten, det vill säga den trafik som kollektivtrafikmyndigheten bedömer behöver säkerställas genom avtal. Kollektivtrafikmyndigheten ska göra en bedömning av vilken trafik som samhället ska ansvara för om målen i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna uppfyllas. Beslutet om allmän trafikplikt bör tas i god tid inför utgången av trafikavtal. Inför beslutet ska en bedömning göras av marknadens intresse att driva kollektivtrafiken på helt kommersiell grund. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten får ingå avtal om kollektivtrafik först när ett beslut om allmän trafikplikt är fattat och då endast utifrån vad som anges i det beslutet.

Region Stockholm upphandlar för närvarande all kollektivtrafik. Annonsering om att upphandling ska påbörjas måste ske ett år i förväg. Ensamrätter eller direkttilldelade avtal förekommer normalt inte och har heller inte gjorts under 2023.

Följande två avsnitt redogör för fattade beslut om allmän trafikplikt och aktuella kollektivtrafikföretag samt ersättningar som de har erhållit under 2023.

2.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt

Enligt lagen 2010:1065 om kollektivtrafik kan behörig kollektivtrafikmyndighet belägga sträckor och/eller områden med allmän trafikplikt om de bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som tillgodoses på kommersiella villkor.

Under 2023 har följande beslut om allmän trafikplikt fattats:

- 2023-03-22 Beslut om korrigerad giltighetstid för allmän trafikplikt för Lidingöbanan, Spårväg city, Nockebybanan, Tvärbanan och Saltsjöbanan. *TN 2021-0923*
- 2023-03-22 Beslut om korrigerad giltighetstid för allmän trafikplikt för busstrafik i Bromma, Solna, Sundbyberg och Sollentuna. *TN 2022-0034*
- 2023-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Haninge, östra Huddinge och Nynäshamn. *TN 2023-0852*

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2024-10-24
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0888

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

- 2023-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Tyresö. *TN 2023-0853*
- 2023-11-21 Förnyat beslut om allmän trafikplikt för spårtrafik i tunnelbanan i Stockholms län. *TN 2023-0992*

En fullständig förteckning över fattade beslut om allmän trafikplikt sedan 1 januari 2012 återfinns i bilaga till denna rapport.

2.2 Kollektivtrafikföretag och ersättningar

Under 2023 hade trafiknämnden ett antal pågående avtal fördelade på trafikslagen buss, lokalbana, pendeltåg, sjötrafik samt tunnelbana. Aktuella kollektivtrafikföretag och ersättningar för perioden 2023-01-01 till 2023-12-31 redovisas i tabell 1.

	Utförda utbudskilometer	Utförda utbudstimmar	Trafikkostnader
Buss	122 954 261	4 967 001	7 196 182 000
VR	16 178 853	754 484	897 872 000
Keolis	44 162 227	2 054 182	3 546 597 000
Nobina	30 899 832	1 186 935	1 677 366 000
Transdev	31 713 349	971 400	1 074 347 000
Lokalbana	8 886 313	302 897	1 067 246 000
AB Stockholms Spårvägar	906 191	43 115	283 715 000
VR	4 650 521	183 598	535 581 000
Transdev	3 329 601	76 184	247 950 000
Pendeltåg	11 356 746	219 956	1 961 900 000
MTR	11 356 746	219 956	1 961 900 000
Sjötrafik		121 163	590 130 000
Blidösunbsbolaget		63 487	386 495 000
Ingmarsö Sjötjänst AB		6 024	24 417 000
Madam Rederi AB		4 763	22 601 000
Rederi AB Ballerina		38 322	156 617 000
Djurgårdens färjetrafik		8 567	22 220 000
Tunnelbana	12 994 355	384 580	3 205 451 000
MTR	12 994 355	384 580	3 205 451 000
Totalsumma	156 191 675	5 995 597	14 020 909 000

Tabell 1. Kollektivtrafikföretag och ersättningar under 2023

3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering

I tabellerna nedan redovisas kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering med ett urval värden från 2023. Värdena är hämtade från bland annat Trafikanalys, Kollektivtrafikbarometern samt olika årliga rapporter från trafikförvaltningen och Region Stockholm.

Under 2023 är effekterna av covid-19-pandemin ännu märkbara i kollektivtrafiken. Distansarbete samt förändrade resvanor och färdmedelsval ger ett fortsatt lägre resande jämfört med innan pandemins utbrott. Utöver det har pendeltågstrafiken under 2023 drabbats av inställd trafik på grund av lokförarbrist, bristande fordonsunderhåll och strejk. Effekterna av pendeltågsproblemen har bland annat påverkat utfallet i nöjdhet och punktlighet för pendeltågen.

3.1 Effektivitet

Effektivitet		Källa
Antal utbudskilometer per invånare	63	Trafikanalys
Antal utbudskilometer per invånare med buss	50	Trafikanalys
Antal utbudskilometer per invånare med tåg	5,4	Trafikanalys
Beläggning totalt (personkm/sittplatskm)	30 %	Trafikanalys
<i>Personkm/1000</i>	5 260 310	Trafikanalys
<i>Sittplatskm/1000</i>	17 260 128	Trafikanalys
Beläggning buss (personkm/sittplatskm)	25 %	Trafikanalys
<i>Personkm/1000</i>	1 599 000	Trafikanalys
<i>Sittplatskm/1000</i>	6 270 654	Trafikanalys
Beläggning tåg (personkm/sittplatskm)	27 %	Trafikanalys
<i>Personkm/1000</i>	1 806 000	Trafikanalys
<i>Sittplatskm/1000</i>	6 801 228	Trafikanalys
Marknadsandel av det motoriserade resandet	55 %	Kollektivtrafikbarometern
Resor per invånare (baserat på antal påstigningar)	302	Trafikanalys
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken (kr)	4,7	Trafikanalys
Invånare i Stockholms län	2 454 821	SCB

Tabell 2. Kollektivtrafikens effektivitet 2023

3.2 Kvalitet

Kvalitet		Källa
Punktlighet		
<i>Buss</i>	89,7 %	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
<i>Tunnelbana</i>	98,2 %	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
<i>Lokalbana</i>	95,7 %	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
<i>Pendelbåt</i>	i.u.	
<i>Pendeltåg</i>	86,3 %	Trafikförvaltningens uppföljningsverktyg Vera
Nöjdhet		
<i>Buss</i>	80 %	Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023
<i>Tunnelbana</i>	86 %	Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023
<i>Lokalbana</i>	89 %	Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023
<i>Pendeltåg</i>	54 %	Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023
<i>Pendelbåt</i>	98 %	Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023
<i>Waxholmsbolaget</i>	95 %	Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023
Energianvändning, kWh per personkilometer		
<i>Buss</i>	0,359	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
<i>Spårtrafik</i>	0,118	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
<i>Sjötrafik</i>	1,798	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
<i>Färdtjänsten</i>	0,361	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
Totalt (inkl. särskilda persontransporter)	0,208	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
Förnybara drivmedel		
<i>Buss¹</i>	97 %	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
<i>Spårtrafik</i>	100 %	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
<i>Sjötrafik</i>	50 %	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
<i>Särskilda persontransporter²</i>	36 %	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
Totalt (inkl. särskilda persontransporter)	93 %	Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023
Tillgänglighet		
Andel tillgänglighetsanpassade bussar (enligt RiTill)	100 %	Trafikförvaltningen

Tabell 3. Kollektivtrafikens kvalitet 2023

¹ Observera att 100 % av bussflottan drivs med förnybara drivmedel medan andelen förnybar energi i drivmedlen är 97 %.

² Färdtjänsttaxi, rullstolstaxi och närtrafik.

3.3 Finansiering

Finansiering		Källa
Totala intäkter (tusental kr)	24 750 091	Trafikanalys
Verksamhetsintäkter (tusental kr)	12 977 725	Trafikanalys
<i>varav trafikintäkter (tusental kr)</i>	10 345 096	Trafikanalys
Bidrag (tusental kr)	11 772 366	Trafikanalys
<i>varav regionbidrag (tusental kr)</i>	11 352 438	Trafikanalys
Totala kostnader (tusental kr)	24 762 148	Trafikanalys
<i>varav trafikeringkostnader (tusental kr)</i>	14 469 972	Trafikanalys
Självfinansieringsgrad ³	52,4 %	
Investeringar kollektivtrafik (miljoner kr)	13 449	Region Stockholm Årsredovisning 2023

Tabell 4. Kollektivtrafikens finansiering 2023

³ Verksamhetsintäkter delat med Totala kostnader.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2024-10-24
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0888

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Källor

Region Stockholm (2024) Årsredovisning 2023, RS 2023-0819

SCB *Befolkningsstatistik*

Svensk kollektivtrafik (2024) *Kollektivtrafikbarometern årsrapport 2023*

Sveriges Kommuner och Landsting (numera Sveriges Kommuner och Regioner) (2014) *Vägledning för regionala kollektivtrafikmyndigheter - Begrepp och metoder för den årliga rapporten*

Trafikanalys (2024) *Regional linjetrafik 2023*, Trafikanalys Statistik 2024:23

Trafikförvaltningen (2024) *Trafikförvaltningens hållbarhetsredovisning 2023*, TN 2023-0012

Trafikförvaltningen (2024) *Upplevd kvalitet - SL och skärgårdstrafik 2023*

Bilaga – Förteckning över beslut om allmän trafikplikt

En fullständig förteckning över fattade beslut om allmän trafikplikt sedan 1 januari 2012 återfinns nedan, uppdelat per år och för busstrafik, spårtrafik respektive sjötrafik:

Busstrafik

2012

- 2012-12-11 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik inom Stockholms innerstad samt inom Lidingö stad. *TN 1211-0253*

2013

- 2013-04-16 Beslut allmän trafikplikt busstrafik Handen, Tyresö, Nynäshamn. *SL-2012-04668*

2014

- 2014-04-29 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Södertälje och Nykvarn. *SL 2014-0211*
- 2014-04-29 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i områdena Järfälla och Upplands-Bro. *SL 2014-0212*

2016

- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Vallentuna. *TN 2016-0582*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik inom Tynningö. *TN 2016-0583*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Sigtuna och Upplands Väsby. *TN 2016-0426*
- 2016-09-27 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Ekerö. *TN 2016-0427*

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2024-10-24
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0888

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

2019

- 2019-02-19 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Norrort (Täby, Vaxholm, Åkersberga, Danderyd). *TN 2018-1569*
- 2019-02-19 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Norrtälje. *TN 2018-1570*
- 2019-02-19 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Nacka och Värmdö. *TN 2018-1571*
- 2019-02-19 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Huddinge, Botkyrka och Söderort. *TN 2018-1572*

2022

- 2022-04-26 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Bromma, Solna och Sundbyberg i Stockholms län. *TN 2022-0034*

2023

- 2023-03-22 Beslut om korrigerad giltighetstid för allmän trafikplikt för busstrafik i Bromma, Solna, Sundbyberg och Sollentuna. *TN 2022-0034*
- 2023-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Haninge, östra Huddinge och Nynäshamn. *TN 2023-0852*
- 2023-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Tyresö. *TN 2023-0853*

Spårtrafik

2013

- 2013-04-16 Beslut om allmän trafikplikt för spårvägstrafik på Spårväg City inom Stockholms stad och Lidingö stad. *SL 2013-00744*

2014

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendeltågstrafik i Stockholms län samt vissa angränsande kommuner. *SL 2013-5717*

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2024-10-24
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0888

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

- 2014-03-11 Beslut om samverkansavtal och allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige. *TN 2014-0103*
- 2014-06-03 Beslut om allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige. *TN 2014-0302*

2019

- 2019-02-19 Beslut om allmän trafikplikt för Roslagsbanan. *TN 2018-1568*
- 2019-05-14 Beslut om allmän trafikplikt för storregional tågtrafik med Mälartåg i Mälardalen. *TN 2019-0524*

2020

- 2020-03-17 Beslut om allmän trafikplikt för spårtrafik i tunnelbanan i Stockholms län. *TN 2019-1259⁴*

2022

- 2022-02-15 Beslut om allmän trafikplikt för Lidingöbanan, Nockebybanan, Saltsjöbanan, Spårväg City och Tvärbanan i Stockholms län. *TN 2021-0923*

2023

- 2023-03-22 Beslut om korrigerad giltighetstid för allmän trafikplikt för Lidingöbanan, Spårväg city, Nockebybanan, Tvärbanan och Saltsjöbanan. *TN 2021-0923*
- 2023-11-21 Förnyat beslut om allmän trafikplikt för spårtrafik i tunnelbanan i Stockholms län. *TN 2023-0992*

Sjötrafik

2014

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Ulvsunda –Södersjukhuset. *TN 2014-0055*

⁴ Beslutet upphävs i samband med ett förnyat beslut om allmän trafikplikt för spårtrafik i tunnelbanan i Stockholms län 2023-11-21, *TN 2023-0992*.

- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Söder Mälärstrand – Kungsholmstorg – Klara Mälärstrand. *TN 2014-0057*
- 2014-03-11 Beslut om allmän trafikplikt för tvärförbindelse mellan Stockholms norra och södra skärgård. *SL 2014-0316*
- 2014-06-03 Beslut om allmän trafikplikt för pendelbåtstrafik på linjen Ekerö – Klara Mälärstrand. *SL 2014-0818*
- 2014-10-07 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik i Stockholms skärgård (från Arholma till Landsort). *SL 2014-0550*

2015

- 2015-11-17 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik Storholmen – Tranholmen – Ropsten. *TN 2015-1256*
- 2015-11-17 Beslut om allmän trafikplikt för tvärförbindelse mellan Stockholms norra och södra skärgård. *TN 2015-1487*

2016

- 2016-04-19 Beslut om förlängning av allmän trafikplikt för sjötrafik Storholmen – Tranholmen – Ropsten. *TN 2016-0016*

2017

- 2017-04-18 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik Hammarby Sjöstad – Nybroplan. *SL 2017-0238*
- 2017-08-29 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Ekerö – Klara Mälärstrand. *TN 2017-0457*
- 2017-11-21 Beslut om allmän trafikplikt för kollektivtrafik på vatten i Stockholms mellanskärgård. *TN 2017-1452*

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering

RAPPORT
2024-10-24
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0888

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

2018

- 2018-06-19 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Nybroplan-Mor Annas brygga. *TN 2018-0694*

2020

- 2020-05-26 (sjötrafikutskottet) Allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Slussen – Skeppsholmen – Allmänna gränd, Stockholms län. *TN 2019-1290*

2021

- 2021-05-18 Beslut om allmän trafikplikt för sjötrafik på sträckan Värmdö-Nacka-Stockholm, Stockholms län. *TN 2020-0644*